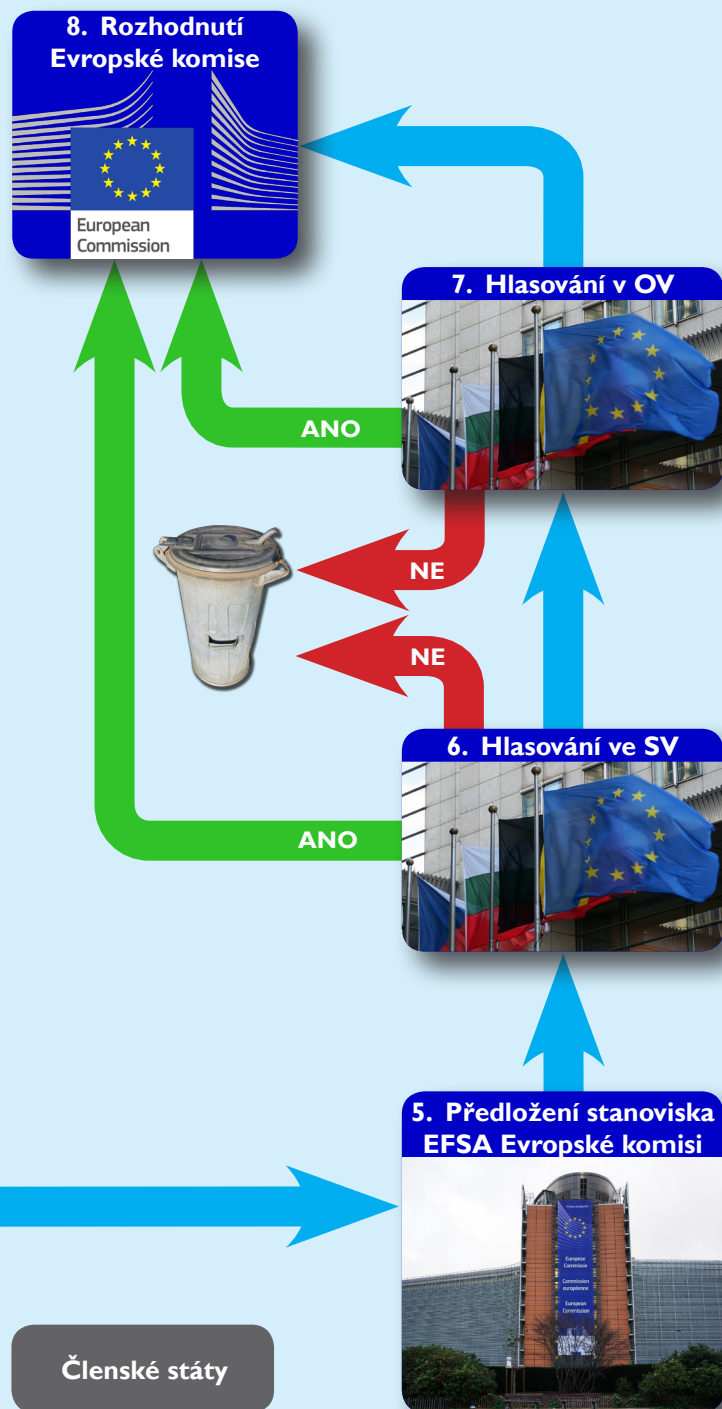

uvedení GMO na trh EU

Zajištění bezpečnosti GM potravin a krmiv

Na úrovni ČR:

- zástupci MZe se účastní rozhodovacího procesu povolování nových GMO na trh EU,
- stanoviska ČR jsou založena výhradně na odborných poznatcích,
- pozice ČR se vždy opírá o stanovisko Vědeckého výboru pro GM potraviny a krmiva (VVG).
 - VVG je odborným poradním orgánem MZe, který se skládá z nezávislých vědců zabývajících se různými oblastmi (od zdraví rostlin až po klinickou medicínu).
 - VVG zpracovává odborná stanoviska k novým žádostem o povolení GMO a poskytuje odborné konzultace k oblasti GMO.

Vědecký výbor pro GM potraviny a krmiva

Na úrovni EU:

- EK vynaložila jen do roku 2010 na výzkum zaměřený na bezpečnost GMO více než 300 mil. EUR,
- v EU platí jedny z nejpřísnějších právních předpisů pro oblast GMO na světě,
- odborná posouzení zajišťuje EFSA (GMO Panel), dále Společné výzkumné středisko (JRC), Referenční laboratoře EU (EURLs) pro GM potraviny a krmiva a Evropská síť laboratoří zabývajících se GMO (ENGL).

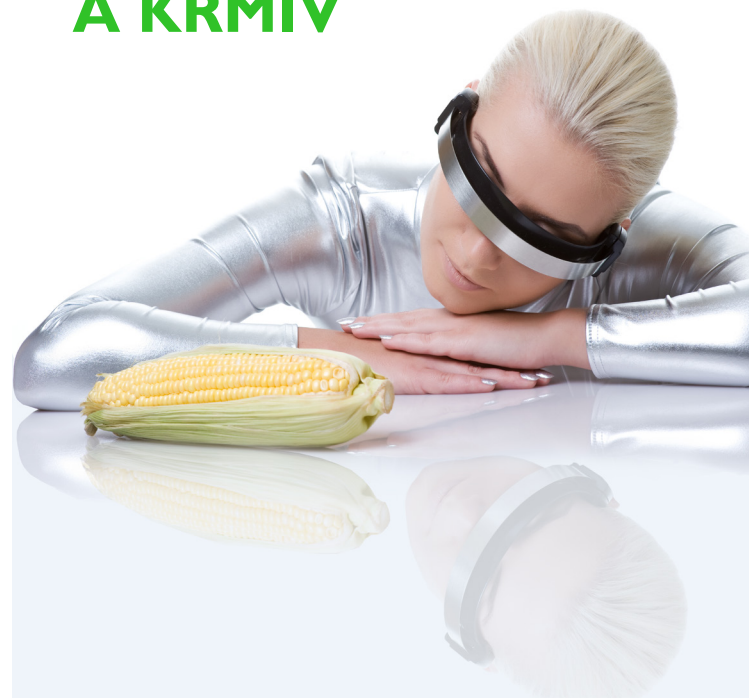
Ministerstvo zemědělství
Odbor bezpečnosti potravin
Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1
e-mail: info@mze.cz

Autoři fotografií: Zuzana Stratilová, Michelle Rau a Pixmac s.r.o.

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

BEZPEČNOST GENETICKY MODIFIKOVANÝCH POTRAVIN A KRMIV

www.eagri.cz
www.bezpecnostpotravin.cz

Schvalovací proces pro

Členské státy

Veřejnost

0

GM potraviny a krmiva

Jsou to potraviny a krmiva obsahující, sestávající, nebo vyrobené z geneticky modifikovaných organismů (GMO). V EU se lze setkat pouze s potravinami rostlinného původu získanými z geneticky modifikovaných (GM) rostlin, které byly vyšlechtěny za pomoci techniky genového inženýrství. Jedná se o šlechtitelskou metodu využívající v přírodě probíhající procesy. Genové technologie umožňují potlačit v rostlině nežádoucí vlastnosti (např. náchylnost k nemocem) nebo naopak umocnit vlastnosti žádané (např. odolnost vůči suchu).

11

Používání GM potravin a krmiv v EU

Z důvodu negativního vnímání GM potravin veřejností, nikoliv kvůli bezpečnosti, se na evropském trhu GM potraviny vyskytují jen velmi zřídka. Naopak GM krmiva jsou podstatnou součástí evropského zemědělství, především na dovozu GM sóji je EU závislá až z 95 %.

10

Další sdělení na potravinách

Na pultech obchodů se setkáváme s potravinami označenými jako „GMO free“, „bez GMO“, „bez použití genových manipulací“. Toto označení nevychází z platné legislativy o GMO. Jedná se o marketingová sdělení výrobců potravin. U produktů živočišného původu jde o sdělení zavádějící, jelikož v EU není pro výrobu potravin povoleno žádné GM zvíře. GM potraviny živočišného původu se tedy v EU nevyskytují.

1

Vývoj nového GMO

Po získání požadovaných vlastností je nový geneticky modifikovaný organismus podroben množství testů, analýz, krmných pokusů a dalším speciálním studiím. Genoví inženýři musí prokázat, že se požadované vlastnosti u rostliny projeví a také musí vyloučit možný negativní dopad GM rostliny na zdraví lidí, zvířat a na životní prostředí. Po pozorování v laboratoři se GM rostliny následně sledují v systému polních pokusů v různých klimatických podmínkách.

2

Kompletace žádosti

Žádost o povolení uvedení nové GM rostliny na trh EU podléhá velmi přísným právním předpisům (Nařízení č. 1829/2003 či Směrnice 2001/18/EC). Žádost představuje objemné množství dokumentů z dosavadních výzkumů. Výsledky musí poukazovat na nezávadnost nového GMO.

9

Označování GM potravin a krmiv

Dle Nařízení (ES) č. 1829/2003 musí být GM potravina či krmivo jasně označeno, což spotřebiteli usnadní informovanou volbu, zda si GM potravinu či krmivo koupí. Označení se provede např. slovy „Tento produkt obsahuje geneticky modifikovanou sóju“. Pokud produkt není takto označen, neobsahuje GMO.

8

Zapsání do registru GMO

V případě schválení žádosti je informace o povolení nového GMO uveřejněna v Úředním věstníku EU a GMO je zapsáno do registru (viz webové stránky EK: http://ec.europa.eu/food/dyna/gm_register/index_en.cfm).

7

Rozhodnutí EK

V posledním kroku se žádost vrací ke kolegiu EK, které má dle platných právních předpisů o žádosti rozhodnout. Povolení pro uvedení GMO na trh EU se vydává na dobu 10 let.

3

Administrativní posouzení

Ministerstvo zemědělství, Odbor bezpečnosti potravin, (v případě pěstování Ministerstvo životního prostředí) posoudí, zda žádost splňuje všechny náležitosti dle platných právních předpisů a zda je tedy žádost kompletní.

4

Odborné posouzení EFSA

Bezpečnost posoudí Evropský úřad pro bezpečnost potravin (EFSA). EFSA je odborným poradním orgánem Evropské komise (EK). Žádosti se zabývá Vědecký panel EFSA pro GMO, což je tým předních vědeckých pracovníků v oblasti GMO v EU. K žádosti se mohou vyslovit také veřejnost a členské státy. Za Českou republiku se k žádostem vyjadřuje Vědecký výbor pro GM potraviny a krmiva (VVG).

5

Hlasování ve Stálém výboru pro rostliny, zvířata, potraviny a krmiva při EK

EFSA předá EK stanovisko k žádosti. Pokud EFSA považuje GMO za bezpečný, předloží EK členským státům ve Stálém výboru k hlasování návrh kladného rozhodnutí o povolení GMO pro dovoz a zpracování (případně pro pěstování) v EU. Návrh rozhodnutí musí být schválen kvalifikovanou většinou hlasů. U 99 % žádostí však kvalifikované většiny pro ani proti povolení nového GMO na trh EU není dosaženo.

6

Hlasování v Odvolacím výboru při EK

Není-li při hlasování dosaženo kvalifikované většiny, je žádost postoupena Odvolacímu výboru EK, kde se o žádosti znovu hlasuje. Zde zástupci členských států zpravidla potvrdí svá stanoviska vyjádřená na Stálém výboru a opět se v 99 % neshodnou, zda žádost schválit či zamítnout.

